

Justitsministeriet

Dato: 26. marts 2009

Dok.: MSF40699

Sagnr.: 2009-154-0173

Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål AG, AH, AI, AL, AT og AU fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del) torsdag den 26. marts 2009

Spørgsmål AG:

”Vil ministeren redegøre for status for efterforskningen af de skudepisoder, der har relation til konflikten mellem indvandrerbander og rockere, som har plaget særligt København i det seneste halve år, herunder for sigtelser og eventuelle domfældelser i sagerne, og vil ministeren løbende – eksempelvis kvartalsvis – holde Folketinget orienteret om status på efterforskningen af og indsatsen mod banderne?”

Spørgsmål AH:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage på kort sigt for at bekæmpe konflikten mellem rockere og indvandrerbander?”

Spørgsmål AI:

”Vil ministeren redegøre for den præventive indsats, der skal bremse rekruttering til banderne?”

Spørgsmål AL:

”Ministeren bedes redegøre for situationen omkring bandekrigen. Ministeren bedes herunder redegøre for ministerens udtalelser om, at politiet har styr på udviklingen, og politiets om, at de har brug for at erobre gaderne tilbage og stoppe både skyderier og bandemedlemmer i at visitere almindelige borgere. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvordan man vil styrke den forebyggende indsats, den egentlige politiindsats, og toldindsatsen, så færre våben og stoffer indsmugles til landet, og endelig redegøre for, hvordan man realistisk vil sikre, at de besparelser på ca. 340 mio. kr., som politiet nu skal igennem, ikke kommer til at gå ud over borgeres eller politifolks sikkerhed.”

Spørgsmål AT:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor dømte bandemedlemmer færdes i gaderne og ikke kommer til afsoning efter domfældelse, og hvad agter ministeren at gøre ved problemet.”

Spørgsmål AU:

”Ministeren bedes redegøre for antallet af dømte såkaldte ‘bandemedlemmer’ specificeret på henholdsvis ”niveau 1” – og ”niveau 2” – bandemedlemmer, der er på fri fod, fordi de endnu ikke er indkaldt til afsoning, og om nogle af de 28 rockere og bandemedlemmer, som ifølge Berlingske Tidende den 19. marts 2009 endnu ikke er i gang med at afsones, har begået ny kriminalitet efter at være idømt fængselsstraf.”

[Indledning]

1. Det er en kendsgerning, at den eskalerende bandekonflikt har stillet os i en helt ekstraordinær situation, som fordrer ekstraordinære midler.

Og det er ingen hemmelighed, at indsatsen for at stoppe bande- og rockerkriminaliteten har optaget en stor del af min første tid som justitsminister.

Derfor er jeg også glad for, at jeg her i dag får lejlighed til at gøre en samlet status på situationen lige nu, på resultaterne af den hidtidige indsats og på de nye initiativer, der er i pipe-linen.

De forskellige elementer i en effektiv indsats mod bande- og rockerkriminalitet hænger jo sammen – lige fra den tidlige forebyggende indsats til den konsekvente strafforfølgning. Derfor finder jeg det naturligt at besvare de 6 samrådsspørgsmål samlet.

2. Som der ikke kan herske nogen tvivl om, ser jeg – og den samlede regering – på situationen med den allerstørste alvor.

Det har allerhøjeste prioritet at løse de problemer, som vi er konfronteret med lige nu og her, og at håndtere de udfordringer, som vi står over for i de kommende år. Det kan vi vist alle blive enige om – uanset parti-skel.

Som bekendt er der sket meget, siden de første af samrådsspørgsmålene blev stillet i februar. Og jeg kunne sagtens bruge timevis på at redegøre for de mange forskellige problemstillinger, som er rejst i de 6 spørgsmål.

Men jeg er jo nok nødt til at begrænse mig lidt. Så jeg håber, at udvalget har forståelse for, at jeg ikke har mulighed for at gå helt ned i detaljerne på hvert eneste aspekt af de 6 spørgsmål.

Jeg vil starte med at give et overordnet overblik over den aktuelle situation – med naturligt udgangspunkt i den statusrapport, som Rigspolitiet fremlagde i sidste uge.

Med afsæt i situationsbilledet her og nu vil jeg skitsere de tiltag, som regeringen – med bandepakken – har taget på den korte bane. Det vil føre videre over til den forebyggende indsats, som helt uomtvisteligt er et afgørende redskab på den lange bane.

Og endelig vil jeg følge op på spørgsmålet om hurtig afsoning, som jeg jo også havde lejlighed til at drøfte på et møde med alle partiers ordførere i Justitsministeriet i forgårs.

[Situationen lige nu – status på skudepisoder og efterforskning]

3. Som udvalget i flere tidligere samråd er blevet orienteret nærmere om, har Rigspolitiet og politikredsene i de

senere år foretaget en tæt monitoring af bande- og rocker-miljøet.

Det gør, at politiet i dag har et endog meget detaljeret overblik over både bander og rockere – helt ned på individniveau. Det illustreres bl.a. af de meget detaljerede oplysninger i Rigspolitiets seneste statusrapport.

Politiet monitorer lige nu i alt 80 rockerklubber og bander – med i alt 944 personer tilknyttede. Heraf har 585 personer tilknytning til rockergrupper, og 359 personer har tilknytning til bandegrupperinger.

Det er vigtigt at understrege, at statusrapporten er udtryk for et øjebliksbillede. Derfor er tallene naturligvis heller ikke frosset fast, men ændrer sig hele tiden.

Det står imidlertid klart, at der er sket en stigning i antallet af bandemedlemmer i forhold til sidste år. Og det er desværre efter Rigspolitiets vurdering en tendens, som formentlig vil fortsætte i 2009.

Det er således Rigspolitiets opfattelse, at der – bl.a. på grund af den nuværende konflikt – foregår en mobilisering i både bande- og rockermiljøet.

Og den tendens viser med al ønskelig tydelighed, at vi står over for en stor og presserende udfordring.

4. Som man kan læse i Rigspolitiets statusrapport, udspringer de meget voldsomme konfrontationer af forskellige modsætningsforhold og magtkampe.

Det drejer sig navnlig om et modsætningsforhold mellem Hells Angels og grupperinger fra bandemiljøet. Men der er også modsætningsforhold indbyrdes mellem forskellige grupper fra bandemiljøet.

Det er et langt mere komplekst konfliktbillede end en konflikt mellem rockere på den ene side og bandegrupper på den anden side.

Og derfor adskiller situationen sig også fra den mere enkle – om man vil – konflikt under rockerkrigen i midten af 90'erne.

Eskaleringen i konflikterne mellem grupperne skyldes flere faktorer. Den væsentligste faktor er stadig kampen om narkomarkedet.

Ifølge politiet er det dog mere komplekst end ”blot” et opgør om hash-markedet. Der er således flere andre årsager til, at de latente konflikter er eskaleret – det gælder ikke mindst både gamle og nye uoverensstemmelser af mere personlig karakter.

Udover de konkrete personlige modsætningsforhold udspringer konflikterne også af de æresbegreber, som er en fundamental del af bande- og rockergruppernes selvforståelse og identitet.

Billedet af mere dybtliggende både personlige og æresrelaterede konflikter svarer i øvrigt til det, jeg hørte i sidste uge under et besøg i Manchester, som jeg vil vende tilbage til.

5. Efter at have ulmet omkring årsskiftet 2007/2008 brød konflikten – eller rettere konflikterne i flertal – som bekendt ud i lys lue i sensommeren. Denne eskalering har ikke mindst givet sig udslag i de helt uacceptable skudepisoder, vi har set.

I 2008 registrerede politiet i alt 167 episoder, hvor skydevåben blev anvendt i det offentlige rum. Det er Rigspolitiets vurdering, at personer fra bande- og rockermiljøet var involveret i mindst 76 af disse episoder.

Hvis man ser isoleret på perioden fra starten af august 2008 til slutningen af februar 2009, har der på landsplan været 83 skudepisoder, som vurderes at have forbindelse til bande- og rockerkonflikten.

En del af disse skudepisoder har haft karakter af såkaldte ”markeringsskydninger”. Det vil sige episoder, hvor man kører forbi en bygning og skyder for at vise, at man ved, hvor ”fjenden” er.

Sådanne markeringsskydninger er i sagens natur meget vanskelige at opklare, da der sjældent er konkrete beviser i form af f.eks. vidner, tv-overvågning, DNA-spor, fingeraftryk mv.

Siden sensommeren er 3 personer blevet dræbt ved skudepisoder med forbindelse til bande- og rockerkonflikten. Derudover er der som led i konflikten blevet såret i alt 22 personer ved skud på gaden eller andet frit tilgængeligt sted – f.eks. et træningscenter, en forretning osv.

Det siger sig selv, at politiet har sat alle kræfter ind på at få opklaret de episoder, hvor der er skudt mod mennesker. Og Københavns Politis bandeenhed efterforsker for tiden ca. 70 sagsspor med relation til skyderierne.

Jeg håber imidlertid, at udvalget har forståelse for, at jeg ikke her kan redegøre nærmere for det massive efterforskningsarbejde, som lige nu er i fuld gang.

Lad mig blot sige det på den måde, at der i dén grad foregår ting og sager i kulisserne. Der er tale om en helt exceptionelt intensiv efterforskningsindsats. Og som det også har været omtalt i medierne, arbejder et meget stort antal erfarne efterforskere i den særlige bandeenhed i København.

Som forligskredsen også har hørt, tager denne type sager desværre en vis tid at efterforske. Ingen er mere utålmodig end jeg efter at se resultater. Men vi må lytte til politiet, når de siger, at det klassiske, seje efterforskningsarbejde er essentielt, hvis beviserne skal kunne holde i retten.

Som vi f.eks. har set med anholdelsen på Ibiza af en person, der sættes i forbindelse med skudepisoden på en Thai-restaurant på Vesterbro i januar, giver det intensive efterforskningsarbejde støt og roligt resultater.

Der er allerede sket 3 domfældelser. Og det er politiets klare forventning, at den intensive efterforskning, som er i gang døgnet rundt, vil skabe håndfaste resultater i en række andre sager.

De 83 skudepisoder har indtil nu resulteret i 50 sigtelser. 25 af disse sigtelser har imidlertid måttet opgives pga. bevisets stilling mv. Det illustrerer, at vi hele tiden må se på, om politiet har brug for yderligere efterforskningsredskaber til at sikre de nødvendige beviser.

Som det fremgår af bandepakken, har politiet her særligt peget på behovet for at udvide mulighederne for telefonaflytning. Også øget brug af tv-overvågning kan være et vigtigt efterforskningsredskab.

[Status på politiets intensiverede indsats]

6. Der har fra nogle sider været forsøgt tegnet et billede af, at regeringen har siddet på hænderne i tiden frem til bandepakken.

Intet kunne være mere forkert.

Allerede i 2005 blev problemerne med bandekriminalitet mødt med en samlet strategi for en forstærket politiindsats – med både en ”hård” og en ”blød” del.

Denne strategi bygger i vidt omfang på den strategi mod rockerkriminalitet, som dansk politi udviklede i 90’erne – og som bl.a. svensk og norsk politi siden har ladet sig inspirere af.

Jeg ved, at min forgænger for et års tid siden havde lejlighed til at redegøre indgående for politiets strategi mod bandekriminalitet. Og jeg vil derfor ikke redegøre mere detaljeret for de enkelte elementer i strategien.

Som udvalget løbende er blevet orienteret om, har Rigspolitiet og politikredsene i en årrække monitoreret bande- og rockermiljøet tæt. Og både Rigspolitiet og kredsene er gået målrettet efter at bekæmpe bande- og rockerkriminaliteten.

7. Hvordan har problemerne så kunnet eskalere, vil mange spørge.

Det findes der ikke noget klart svar på – lige så lidt, som der findes en mirakelkur.

Som man har set ved tiltagende bandeproblemer i en række andre lande, skal rodårsagerne nok først og fremmest findes i komplekse sociale, integrationsmæssige og psykologiske faktorer.

Det er ikke en enkelt problemstilling. Og der findes ikke et enkelt svar. Men der skal ikke herske nogen tvivl om, at det er en af regeringens absolut højeste prioriteter at få dæmmet op for problemerne.

8. Sensommerens eskalering i bandekonflikten faldt sammen med min første tid som justitsminister. Og en af mine første handlinger var derfor at sætte Rigspolitiet og politidirektøren i København stævne for at drøfte, hvad politiet havde brug for.

På dette møde aftalte vi, at bande- og rockermedlemmerne skulle stresses maksimalt med en yderligere intensivring af politiindsatsen. Og regeringen afsatte som bekendt de nødvendige ekstra ressourcer til denne intensivring.

Sensommerens intensivring af politiets indsats indebar bl.a. en øget polititilstedeværelse i de berørte områder, omfattende visitationszoner, intensiveret efterforskning mod bande- og rockermedlemmerne og systematiske ransagninger efter ulovlige våben og narko.

I har hørt tallene før: over 10.000 visitationer alene i København. På landsplan beslaglæggelse af over 200 skydevåben og over 100 varetægtsfængslinger. Tallene taler deres tydelige sprog om en massiv politiindsats.

9. Som bekendt blev intensiveringen af politiindsatsen fulgt op med finanslovsaftalen i november om gennemførelse af politireformen og styrkelse af politiindsatsen.

Forligspartiernes aftale indebærer således en markant styrkelse af indsatsen mod bandekriminalitet med ekstra politifolk til bandeindsatsen, særlige tværfaglige bandeenheder i de berørte kredse, forskning i rekrutteringsprocesser osv.

10. Trods den intensiverede politiindsats har vi desværre set nogle meget voldsomme skudepisoder i København efter nytår – kulminerende med den helt forfærdelige weekend omkring den 1. marts.

Det har vist stået helt klart for alle, at der måtte skrues endnu mere op for den allerede massive indsats for at sikre borgernes tryghed og sikkerhed - ikke mindst på Nørrebro.

Det er baggrunden for, at Københavns Politi i slutningen af februar nedsatte en særlig bandeenhed for at sikre en samlet koordinering af indsatsen. Og det er grunden til, at der i starten af marts blev hentet ekstra mandskab fra Rigspolitiet og de tilstødende kredse.

Bandeenheden patruljerer intensivt på Nørrebro til fods og i biler. Den primære opgave på gadeplan er selvfølgelig at sikre borgernes sikkerhed og tryghed. Det sker bl.a. ved massiv synlig tilstedeværelse og systematiske visitationer efter våben.

Men samtidig skal bandeenheden sikre en bedre dialog med beboerne i området – herunder specielt de unge.

Særligt hvad angår området omkring Blågårds Plads er der naturligvis en konstant polititilstedeværelse døgnet rundt. Udover den meget omtalte ”mobile nærpolitistation” er der et meget stort antal politifolk både på fod og kørende fra henholdsvis den særlige bandeenhed, det almindelige beredskab, ryttersektionen og færdselspolitiet.

11. Københavns Politi har siden slutningen af februar haft fat i mere end 770 personer som led i den ekstraordinære indsats. Det har medført en lang række sigtelser for overtrædelse af bl.a. narkotika- og våbenlovgivningen.

Københavns Politi har i samme periode visiteret mere end 1.700 personer.

Disse visitationer har ført til 23 sigtelser for overtrædelse af våbenlovgivningen (2 skydevåben, 9 slagvåben, 12 stikvåben samt 13 andre våben, f.eks. peberspray og strømpistol).

Københavns Politis indsats har ført til anholdelse og varetægtsfængsling af en lang række personer, og lige nu efterforsker bandeenheden som sagt ca. 70 sager med relation til skudepisoderne.

12. At politiet og anklagemyndigheden arbejder hårdt på at få sat medlemmerne af bande- og rockergrupperne i fængsel, illustreres af den seneste opgørelse i Rigspolitiets statusrapport.

De ca. 620 personer, som er tilknyttet niveau 1 bande- og rockergrupperne, var ved udgangen af 2008 blevet idømt 4.816 domme for alvorlig kriminalitet. Og de var sammenlagt blevet idømt 1.772 års fængsel.

Tilsvarende var de ca. 320 personer, som er tilknyttet niveau 2 bande- og rockergrupperne, ved udgangen af 2008 blevet idømt 1.756 domme for alvorlig kriminalitet. Og de var sammenlagt blevet idømt 456 års fængsel.

Alene i 2008 har de 172 medlemmer af niveau 1-banderne – herunder Blågårds Plads-banden – modtaget 131 domme for alvorlig kriminalitet.

Og de 120 medlemmer af Hells Angels har i 2008 modtaget 61 domme for alvorlig kriminalitet – mens de 113 medlemmer af AK81 har modtaget 164 domme.

Man kan altså ikke just sige, at politiet har ligget på den lade side.

Men det ændrer naturligvis ikke ved, at situationen – fortsat – er uacceptabel. Og det er baggrunden for, at jeg for 3 uger siden fremlagde regeringens bandepakke.

[”Den korte bane” - bandepakken]

13. Som nævnt var konflikten ved indgangen til marts måned åbenbart blevet så anspændt, at grupperne skød på må og få – og stoppede og visiterede almindelige mennesker på Nørrebro.

Denne ekstraordinære situation er baggrunden for bandepakken med de akutte tiltag på den korte bane.

Formålet med bandepakken er således at sikre tryghed og sikkerhed for borgerne her og nu. Derfor er bandepakken primært fokus den "hårde" del af indsatsen – dvs. mere synligt politi, bedre efterforskningsredskaber og strengere straffe.

Vi må naturligvis ikke glemme, hvor vigtig det er at tage mere bredt fat på årsagerne til bandekriminaliteten. Men første skridt må nødvendigvis være at få stoppet skyderierne og få bande- og rockermedlemmerne væk fra gaden.

14. Som politidirektøren i København tørt bemærkede til pressemødet om bandepakken: så begår man nu engang ikke kriminalitet på gaden, så længe man sidder i fængsel.

Derfor består bandepakken bl.a. af en række initiativer under hovedoverskriften skærpede straffe:

For det første fordobles straffen ved alvorlig kriminalitet begået med tilknytning til en bandekonflikt. Samtidig fordobles straffen også for vold og trusler mod vidner i forbindelse med en bandekonflikt.

Samtidig følges efterårets strafskærpelse op med nye markante skærper af straffene på våbenområdet. Strafferammen i sager om besiddelse af ulovlige skydevåben på offentligt tilgængelige steder forhøjes fra 4 år til 6 år. Og normalstraffen i førstegangstilfælde ved besiddelse af skydevåben med ammunition på offentligt sted fordobles fra 6 måneder til 1 år.

I den forbindelse skal straffen for besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder også skærpes.

Strafskærperne skal sende et helt utvetydigt signal om, at skydevåben ikke hører nogen steder hjemme. Og bande- og rockermedlemmerne – og deres håndlangere – skal vide, at bliver man taget med et skydevåben, ja så falder hammeren altså hårdt.

Det er også baggrunden for, at et af elementerne i bandepakken er en udvidelse af mulighederne for at udvise udlændinge, som dømmes for overtrædelse af våbenlovgivningen.

15. Det er ikke nogen hemmelighed, at en af politiets største udfordringer ved indsatsen mod bande- og rockermiljøet er at få sikret de nødvendige beviser til at få de enkelte bandemedlemmer sat i fængsel.

Det næste hovedelement i bandepakken er derfor bedre efterforskningsredskaber.

Vi udvider politiets muligheder for at bruge varetægtsfængsling og telefonaflytning i våbensager.

Og samtidig intensiverer politiet og SKAT brugen af den såkaldte ”Al Capone-model”, hvor man populært sagt går efter pengene.

”Al Capone-indsatsen” breder nu systematisk ud på alle bande- og rockermedlemmer i både niveau 1 og 2. Og der skal bl.a. udvikles nye, mere omfattende, analysemetoder til at afdække skjulte fortjenester ved familie- eller selskabskonstruktioner mv.

Som det næppe har undgået nogens opmærksomhed, har det styrkede samarbejde mellem politiet og SKAT allerede givet sig udslag i flere store indsatser.

Bl.a. gennemførte Københavns Politi og SKAT i sidste uge en omfattende kontrolaktion over flere dage i det meste af København.

Jeg vil nødig trætte udvalget med endnu flere tal, end jeg allerede har gjort.

Men jeg synes alligevel, at der er grund til at nævne, at resultaterne af de første 4 dages indsats var, at:

- 2.756 køretøjer blev kontrolleret
- 370 personer blev sigtet for lovovertrædelser
- 27 våben blev fundet - herunder 11 skydevåben
- 33 ransagninger og 27 skattemæssige kontroller blev foretaget, og
- 9 biler er blevet beslaglagt

16. I et af samrådsspørgsmålene spørges der særligt til netop indsatsen på told- og skatteområdet.

Nu hører dette område jo under skatteministeren. Men som det også har været omtalt i medierne, har skatteministeren som led i regeringens styrkede indsats afsat 50 medarbejdere, som har fået til opgave at intensivere indsatsen mod indsmugling af våben og narko i Danmark.

SKAT's indsats på dette område sker i tæt samarbejde med politiet, så man kan målrette indsatsen bedst muligt.

Som led i den øgede indsats har SKAT bl.a. dannet mobile hold i døgntjeneste, som er sat ind ved relevante grænser og inde i landet.

17. Bandepakkens tredje og sidste hovedoverskrift er ”sikkerhed og tryghed”.

I virkeligheden kunne det være overskriften for hele pakken – for det er jo grundlæggende dét, det hele handler om.

Og her handler det jo først og fremmest om at sikre endnu mere synligt politi ikke mindst på Nørrebro. Et massivt politiopbud er og bliver det afgørende redskab i denne her situation. Det var også budskabet, da jeg besøgte Manchester i sidste uge.

Som en yderligere intensivering – af den i forvejen intensiverede indsats – har regeringen derfor afsat ekstra midler til flere betjente på gaden i København.

Et andet element i bandepakken er, at politiet får bedre mulighed for effektivt at fjerne de selvbestaltede ”bandevagter”, der har spredt utryghed på Nørrebro.

Politiet skal således kunne udstede et zoneforbud, der dækker et område med en radius på 500 meter – f.eks. omkring Blågårds Plads. Og allerede i førstegangstilfælde skal overtrædelse af et sådant zoneforbud straffes med fængsel.

Jeg har selv fra starten været meget optaget af, hvordan vi kan bruge tv-overvågning til både at sikre øget tryghed og bedre opklaringsmuligheder for politiet.

Inden for blot den seneste uge har jeg både i Manchester og i Jomfru Ane Gade i Aalborg set, hvor imponerende et redskab tv-overvågning kan være.

Derfor indgår det også som et element i bandepakken, at vi vil overveje, hvordan tv-overvågning på offentlige pladser osv. i højere grad kan bruges i indsatsen mod bande- og rockerkriminalitet.

18. Som jeg allerede har været inde på, vil regeringen naturligvis tilføre politiet de ressourcer, som er nødvendige til at håndtere situationen.

Siden september er politiets intensiverede indsats styrket med ca. 10 mio. kr. om måneden.

Samtidig indeholder finanslovsaftalen for 2009 jo som bekendt en udvidelse af politistyrken over de kommende to år med 300 mand – hvoraf 140 mand efter aftale med forligskredsen skal anvendes til den særligt organiserede bandeindsats.

Og dertil kommer de 250 ekstra kontoransatte, som vil frigøre yderligere 200 politifolk til operativt politiarbejde.

Der bliver i et af samrådsspørgsmålene spurgt specifikt til, hvordan man vil sikre, at de besparelser på ca. 340 mio. kr., som politiet skal igennem, ikke kommer til at gå ud over borgernes eller politiets sikkerhed.

Som bekendt arbejder Rigspolitiet for tiden på en genopretningsplan, som om kort tid vil blive forelagt for forligskredsen og Folketingets Finansudvalg.

Jeg kan ikke foregribe den proces. Men jeg vil gerne understrege, at rigspolitichefen har forsikret mig om, at genopretningen ikke vil ske på bekostning af borgernes eller politifolkenes sikkerhed.

Det gælder både ved bandeindsatsen og ved politiets andre sikkerhedsmæssige opgaver.

Og det siger jo i øvrigt sig selv, at det i denne ekstraordinære situation under ingen omstændigheder kan komme på tale at spare på den intensiverede indsats mod bande- og rockerkriminaliteten.

[”Den lange bane” – tidlig forebyggende indsats]

19. Det har fra forskellig side været anført, at den forebyggende indsats ”overses” i bandepakken.

Nu er det jo sådan, at man på den korte bane er nødt til at adressere de akutte problemer først.

Derfor er det rigtigt, at bandepakken relativt ensidigt fokuserer på den ”hårde” og konsekvente strafforfølgning, hvis man ser bort fra banderådene, som jeg vil vende tilbage til.

Derfor er næste skridt selvfølgelig at tage fat på den ”bløde” indsats på den lange bane.

Det er jo ikke et spørgsmål om ”enten – eller” – men om ”både – og”!

Derfor vil jeg gerne sige det, så det ikke kan misforstås: En effektiv kriminalpræventiv indsats er helt afgørende, hvis vi skal bevare vores samfund som et af de tryggeste og mest fredelige i verden.

Og der er ingen tvivl om, at en af de kommende års helt store udfordringer bliver at få taget tidligere og bedre fat om ondets rod.

Vi skal have brudt ”fødekæden” til banderne.

Derfor kan jeg kun være helt enig med alle, der har været ude og fremhæve, at den kriminalpræventive indsats er det vigtigste redskab på den lange bane.

Grundlæggende er problemerne med utilpassede unge og bande- og rockerkriminalitet jo først og fremmest symptomer på sociale og integrationsmæssige problemer.

Vi er derfor nødt til at gå ind og angribe de dybereliggende årsager til, at unge mennesker bliver så forråede, at de skyder i vores gader uden tanke for uskyldige menneskers liv.

Som min forgænger redegjorde for under et samråd for et år siden, har regeringens politik da også hele tiden været, at indsatsen mod bande- og rockerkriminalitet skal gå på to ben: Den ”hårde” del med fokus på hurtige og konsekvente reaktioner, og den ”bløde” del med fokus på forebyggende og kriminalpræventive tiltag for at bremse rekrutteringen.

Det afspejler sig også i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden for 2007-2010, hvor der netop med afsæt i Rigspolitiets bandestrategi bl.a. er sat fokus på de kriminalpræventive elementer af indsatsen mod bandekriminalitet.

Vi må imidlertid erkende, at der helt åbenlyst er behov for at gøre endnu mere. Og det handler derfor nu om at finde ud af, hvordan alle ansvarlige aktører kan gøre det bedre fremover.

Det er bl.a. baggrunden for, at der finanslovsaftalen i november blev afsat 5 mio. kr. til en mere målrettet og koordineret vidensopsamling, forskning og uddannelse i bekæmpelse af bandekriminalitet – herunder i rekrutteringsprocesser og -rekrutteringsårsager.

Samtidig skal man huske, at regeringen jo faktisk har nedsat en særlig ungdomskommission, som er i fuld gang lige nu.

Ungdomskommissionen vil inden sommerferien komme med forslag til, hvordan vi bedre kan forebygge og bekæmpe ungdomskriminalitet.

Det eneste rigtige og seriøse er at lade Ungdomskommissionen arbejde færdigt. Og det er derfor for tidligt i dag at

tage forskud på, hvad det næste skridt i form af en styrkelse af den forebyggende indsats helt konkret skal indeholde.

Men jeg er nu ikke i tvivl om, at jeg vil få rig lejlighed til at drøfte det med udvalget, når vi når så langt.

20. Jeg vil dog gerne lige knytte et par bemærkninger til et element, som måske har været lidt overset ved modtagelsen af bandepakken. Nemlig de banderåd, som politiet skal nedsætte i de berørte lokalområder.

De nye banderåd skal sammensættes meget bredt med alle relevante aktører i lokalområdet: politi, socialforvaltning, skoler, daginstitutioner, ungdomsklubber, sportsforeninger, beboerforeninger, fædregrupper, indvandrerforeninger, erhvervsforeninger osv. osv.

Formålet med banderådet vil være gensidigt at ansvarliggøre de lokale aktører – offentlige som private. Hvis der skal samles effektivt op på lillebrorgruppen, så ”fødekæ-

den” til banderne kan brydes, går det ikke, hvis problemerne i det daglige falder mellem to – eller flere – stole.

Banderådet skal samtidig sikre, at der bliver fulgt tæt op på de tryghedsskabende tiltag i lokalområdet. Ved mine besøg i boligområder både her i landet og i Manchester har jeg tilbagevendende hørt om, hvor vigtige de fysiske rammer er i den kriminalpræventive indsats.

Det er naturligt, at kommunerne og beboerforeningerne siger til, når der er behov for en styrket politimæssig indsats i et område. Men kommunerne og beboerforeningerne må samtidig selv påtage sig et ansvar for, at de fysiske rammer ikke er med til at skabe utryghed eller ligefrem gør det nemmere for de kriminelle.

Jeg har flere steder hørt suk om, at der ikke investeres i ordentlig belysning, at vildtvoksende beplantning ikke klippes trods politiets advarsler om, at det bruges som gemmested, at ødelagte bygninger henstår som signal om

resignation, at brandbart materiale ikke fjernes, når der bliver påsat brande osv.

Det viser for mig at se, at der er behov for et lokalt forum, hvor man løbende kan følge konkret op på den slags problemer, så alle aktører påtager sig deres ansvar – også i det daglige.

Men den forebyggende indsats på den lange bane er naturligvis langt fra gjort med nye lokale banderåd. Det siger sig selv.

21. Jeg ved godt, at det er en kliché at sige: ”forebyggelse er bedre end helbredelse”.

Men det er ikke desto mindre en kendsgerning, at det for alle parter – inklusive de unge selv – er langt at foretrække, hvis man løser de grundlæggende sociale og psykologiske problemer, før de udarter sig i kriminalitet.

Derfor bliver jeg altså også nødt til at holde fast i, at det er kommunernes ansvar at gribe ind, længe før en grænseøgende adfærd er eskaleret til hensynsløs kriminalitet.

Hvis vi skal lykkes med indsatsen er det centralt, at kommunerne griber ind, så snart de første tegn på problemer viser sig.

[Besøg i Manchester]

22. Jeg rejste i sidste uge til Manchester for at lære af deres erfaringer. Besøget viste, at de problemer, man fortsat kæmper med i Manchester, er utroligt lig vore egne. Men i Manchester er man bare en ”generation” længere fremme og har derfor gjort sig nogle dyrekøbte erfaringer, som vi heldigvis kan trække på her i Danmark.

Jeg mødtes i Manchester med repræsentanter fra både politiet og de sociale myndigheder. Og de to slående hovedbudskaber, som begge parter gentog igen og igen, var:

- 1) En massiv politiindsats, hårde straffe og nul-tolerance virker.
- 2) Politiindsatsen udgør kun en del af den langsigtede løsning på bandeproblemet. Det er først og fremmest en social og pædagogisk indsats, der er brug for på den lange bane. Faktisk var det meldingen i Manchester, at der skal sættes ind med en målrettet social indsats senest ved 8 årsalderen – forråelsen er allerede ved 12-14 årsalderen så stor, at det kan være svært at vende udviklingen.

I Manchester havde man i mange år set på bekæmpelsen af banderne som en ren politiopgave. Og de sociale myndigheder gav udtryk for, at man måske havde været lidt berøringsangste.

Da bandeproblemerne i Manchester for nogle år siden eskalerede til omfattende skudopgør, stod det imidlertid klart for kommunen, at den eneste løsning var at følge den

intensive politiindsats op med en langt tidligere og bedre koordineret social indsats.

Også i Manchester var det første skridt en intensiveret politiindsats for at stoppe skyderierne og få bandemedlemmerne væk fra gaden. Derfor nedsatte politiet en særlig bandeenhed, og der blev sat mere synligt politi på gaden. Altså nøjagtigt de samme slags akutte tiltag, som vi har taget de seneste måneder.

Da politiet havde sat de 20-30-årige ”1. generationsbandemedlemmer”, om man vil, ud af spillet, voksede der imidlertid en ny generation af yngre bandemedlemmer frem i Manchester: Lillebror-gruppen helt ned til 12-14 år.

Og det var netop fremvæksten af lillebrorgruppen, der førte til erkendelsen af, at det er alt for sent, hvis man venter med en målrettet bandeindsats, indtil det er blevet en politiopgave.

Det er politiets opgave at ”rydde op”, når det er gået galt. Det var dét, politiet i første omgang gjorde i Manchester. Og det er dét, som Københavns Politi har sat alle kræfter ind på det seneste halve år.

Det næste skridt i Manchester var så, at de sociale myndigheder og skolerne gik i spidsen med et meget stort antal sociale og pædagogiske tiltag.

Besøget bekræftede, at man i Manchester har udviklet nogle rigtig spændende redskaber.

Og der er ingen tvivl om, at erfaringerne fra Manchester vil indgå i regeringens videre overvejelser i forhold til det næste skridt – den forebyggende indsats i bredeste forstand.

[Konsekvent afsoning]

23. Jeg vil nu vende mig mod spørgsmålet om hurtig afsoning, som jeg jo havde lejlighed til at drøfte med alle partiers ordførere i Justitsministeriet i forgårs.

I et af samrådsspørgsmålene er der spurgt til, hvor mange dømte bandemedlemmer, der er på fri fod uden at være kommet til afsoning endnu – og om nogle af disse personer har begået ny kriminalitet efter at være idømt fængselsstraf.

Rigspolitiet har oplyst, at der er tale om en konstant varierende gruppe – både i antal og i sammensætning.

I takt med, at nye personer bliver dømt, mens andre bliver indsat til afsoning eller bliver varetægtsfængslet osv., er der hele tiden et løbende flow.

Der er med andre ord ikke tale om et statisk tal – men om et tal, der hele tiden er i bevægelse.

Målet er selvfølgelig at få bragt antallet af bande- og rockermedlemmer, som er på fri fod efter endelig dom, så langt ned som muligt. Men man må naturligvis ikke glemme, at tallet nødvendigvis vokser, jo flere bande- og rockermedlemmer man får dømt.

Af de seneste oplysninger, jeg har modtaget fra Rigspolitiet, fremgår det, at øjebliksbilledet i går var, at 44 bande- og rockermedlemmer havde modtaget en endelig dom, men var endnu ikke indsat i enten arresthus eller et fængsel.

Ud af disse 44 personer tilhørte 30 niveau 1-grupper, mens 14 tilhørte niveau 2-grupper.

Rigspolitiet har oplyst, at man ikke umiddelbart har mulighed for – uden at foretage en manuel gennemgang af sagerne – at oplyse, hvor mange af de pågældende rocker- og bandemedlemmer, der har begået ny kriminalitet efter at være idømt fængselsstraf.

24. Hvis vi skal se fremadrettet på det, handler det naturligvis om at sikre, at der strammes mest muligt op på procedurene omkring indkaldelse til afsoning. Det var også baggrunden for min beslutning om at indbyde alle retsordførerne til mødet i tirsdags.

For det siger sig selv, at bande- og rockermedlemmer hurtigst muligt skal ind at afsone, når de har fået en dom til fængselsstraf. Hele øvelsen er jo at få dem væk fra gaden.

Hvordan kan det så lade sig gøre, at bande- og rockermedlemmer, der har modtaget en endelig dom, kan færdes på gaden uden at være kommet i fængsel endnu?

Helt overordnet skyldes det de gældende regler for, hvornår personer, der har modtaget en endelig dom, kan fængsles. Dvs. reglerne for, hvornår personer kan varetægtsfængsles, indtil dommen kan fuldbyrdes, og hvornår de kan indsættes til afsoning.

I retsplejeloven er det således reguleret, hvornår en person der har fået en endelig dom kan varetægtsfængsles, indtil dommen kan fuldbyrdes. Og straffuldbyrdelsesloven indeholder nærmere regler om selve fuldbyrdelsen af fængselsstraffe – herunder regler om adgangen til at afsone straffen i hjemmet med elektronisk fodlænke.

Kriminalforsorgen har i den forbindelse oplyst, at en stor del af de bande- og rockermedlemmer, der efter endelig dom er på fri fod, enten er undergivet fodlænkeordningen, eller har søgt om at komme under ordningen.

Jeg vil ikke trætte jer med en detaljeret gennemgang af de nævnte regelsæt i retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven. Men jeg vil gerne understrege, at jeg fuldt ud deler den almindelige opfattelse af, at det er stødende og uacceptabelt, at bande- og rockermedlemmer, der er idømt ubetinget fængselsstraf, ikke kommer bag lås og slå meget hurtigere.

Derfor overvejer jeg i disse dage, hvilke initiativer der kan tages på området.

For det siger sig selv, at vi ikke kan have, at bande- og rockermedlemmer, der er idømt ubetinget fængselsstraf, bliver ved med at gå frit rundt i gaderne efter dommen med mulighed for at deltage i den verserende bandekonflikt.

Som sagt overvejer jeg pt. en del forskellige tiltag – herunder at ændre reglerne om varetægtsfængsling og om elektronisk fodlænke.

Jeg kan desværre ikke løfte sløret i dag for de mere detaljerede redskaber, vi ser på. Men når jeg inden længe præsenterer de nødvendige initiativer, vil udvalget naturligvis blive orienteret som de første.

[Afslutning]

25. Når jeg har talt i så lang tid efterhånden, skyldes det ikke kun, at jeg har bestræbt mig på at svare på de omfattende spørgsmål.

Det er også udtryk for, hvor alvorligt jeg tager de udfordringer, vi står over for – både på den korte og den lange bane.

Vi vil i de kommende uger og måneder få rig lejlighed til mere detaljeret at drøfte de enkelte elementer i bandepakken.

Og som det også fremgik ved oversendelsen af Rigspolitiets statusrapport, vil udvalget få oversendt kvartalsvise oversigter over resultaterne af den intensiverede politiindsats.

Jeg har stor tiltro til, at politiets vedholdende pres på medlemmerne af bande- og rockergrupperne nok skal kaste endnu flere resultater af sig, end vi allerede har set.

Vi må imidlertid se i øjnene, at der desværre ikke findes nogen snuptagsløsninger eller mirakelkure. Og derfor kommer vi ikke uden om, at det vil være et vedvarende langt og sejt træk – både i forhold til de konstante efterforskninger i miljøet, men også i forhold til den forebyggende indsats, som skal bremse rekrutteringen til banderne.

Noget man så kan glæde sig over er, at alle – på tværs af partiskel – tilsyneladende kan blive enige om, at problemerne kun kan løses med både en ”hård” indsats og en blød indsats.

TAK